

Nr 408.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket; given Stockholms slott den 19 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket.

Den till ärendet hörande handling skall riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen den 22 juni 1883
angående en postsparbank för riket.

Härigenom förordnas, att § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen
den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket skola erhålla
följande ändrade lydelse:

§ 7.

Mom. 3. På en och samma motbok gottgöres icke ränta för högre
belopp än 5,000 kronor.

§ 18.

De i postsparbanken inflytande medel förvaltas i enlighet med
bestämmelser, som av Kungl. Maj:t utfärdas.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen,
enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författ-
ningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden: UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

I skrivelse den 19 februari 1920 har styrelsen för postsparbanken gjort framställning om ändrad lydelse av § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket. Framställningen åsyftar dels höjning av det belopp, varå vid inlåning ränta må å en och samma motbok gottgöras, dels ock ändrade föreskrifter beträffande förvaltningen av de i postsparbanken inflytande medel.

Till stöd för sin berörda framställning anför nämnda styrelse följande:

»Den 25 november 1919 överlämnade styrelsen för postsparbanken till statsrådet och chefen för finansdepartementet en redogörelse för postsparbankens ekonomiska ställning. Ur denna redogörelse tillåter sig styrelsen meddela följande uppgifter, kompletterade med de approxi-

mativa uppgifter rörande förhållandena år 1919, som kunnat hämtas ur den ännu ej avslutade bokföringen för nämnda år.

Motboksägarnas behållning utgjorde, i kronor och med utelämnande av öretal, i slutet av

1914	1915	1916	1917	1918	1919
44,850,771	47,856,088	54,040,080	64,254,952	74,721,456	83,022,137

Postsparbankens skulder, huvudsakligen bestående i motboksägarnas behållning och förskott av postverket, utgjorde vid slutet av

1914	1915	1916	1917	1918	1919
51,790,614	52,648,327	60,277,353	68,037,287	79,341,792	89,034,972

Det bokförda värdet av *postsparbankens fordringar* utgjorde vid slutet av

1914	1915	1916	1917	1918	1919
51,927,582	52,855,035	60,554,112	68,386,888	79,632,229	89,107,777

Skillnaden mellan skulderna och fordringarna utgjorde vid slutet av

1914	1915	1916	1917	1918	1919
136,968	206,708	276,758	349,600	290,437	72,805

Realisationsvärdet efter 5 procent av postsparbankens tillgångar understeg den 31 december 1916 det bokförda värdet av dessa tillgångar med 4,448,295 kronor.

Postsparbankens inkomster utgjorde under

1914	1915	1916	1917	1918	1919
489,144	442,620	462,823	561,539	715,241	944,361

Postsparbankens utgifter utgjorde under

1914	1915	1916	1917	1918	1919
319,325	321,767	335,869	425,536	733,774	1,145,222

I denna redogörelse för utgifterna ingår icke ersättning för porton, ej heller ersättning för större delen av den lokal, postsparbanken disponerar.

Av det sålunda anförda framgår, att postsparbankens ställning är ekonomiskt svag och att den särskilt försvagats under kristiden. Vid konstaterandet av detta förhållande är det för allmänhetens skull nöd-

vändigt att inom parantes betona, att staten iklätt sig garanti för de insatta medlen.

Att kristiden farit hårt fram med postsparbanken, beror bland annat därpå, att dess mycket stora personal, 133 personer med full tjänstgöring och ett 50-tal personer, anställda mot timavlöning, till huvudsaklig del befinner sig lågt på avlöningsskalan, i följd varav den genom dyrtidstilläggen förorsakade utgiften för avlöningar är relativt mycket betydande.

För mötande av kristidens påfrestning hava statens övriga affärsdrivande verk kunnat höja sina porton och taxor eller eljest priset på sina prestationer. Och de icke affärsdrivande verken hava fått nödigt tillskott av statsmedel. Ingendera av dessa utvägar har stått postsparbanken öppen. Den har fått reda sig själv med sin redan före kristiden svaga ekonomi. På grund av den betydande och fördelaktiga medelsplacering, som under de senare åren ägt rum, är det emellertid antagligt, att differensen mellan postsparbanksportföljens bokförda värde och dess realisationsvärde under kristiden något minskats, och att postsparbankens ställning i så mån förbättrats. Denna fråga är för närvarande föremål för undersökning.

Flera omständigheter göra emellertid ställningen för de närmaste åren framåt bekymmersam. Det är antagligt, att dyrtidstilläggen komma att ytterligare ökas. Postverket har begärt ökad ersättning för de göromål, dess personal utför för postsparbankens räkning; ävenså gör postverket anspråk på portoersättning, en fråga som dock torde kunna ordnas till postverkets belåtenhet, utan att postsparbankens konto belastas med ifrågavarande utgift.

Enligt styrelsens mening bör det i det längsta undvikas, att staten lämnar tillskott till postsparbankens verksamhet. Ett stöd för denna sin uppfattning finner styrelsen i det utlåtande, som statskontoret på anmodan av statsrådet och chefen för finansdepartementet avgivit över styrelsens skrivelse till nämnda departementschef den 25 november 1919 angående postsparbankens införande i riksstaten.

I detta utlåtande yttrar statskontoret bland annat, att frågan om dyrtidstillägg till postsparbankens befattningshavare under inga omständigheter bör få ordnas på sådant sätt, att statsverket nödgas göra något tillskott, samt att postsparbankens rörelse bör organiseras så, att den själv kan bära de erforderliga utgifterna för dyrtidstillägg åt bankens befattningshavare. I princip biträdande den mening, åt vilken statskontoret sålunda givit uttryck, vill styrelsen endast erinra, att stats-

kontoret torde hava underskattat svårigheten och överskattat effekten av den av ämbetsverket ifrågasatta omorganisationen.

Arbetet på höjande av postsparbankens ekonomiska ställning bör fullföljas efter två linjer: nedbringandet av utgifterna och höjandet av inkomsterna. I det förra hänseendet pågår sedan en tid tillbaka inom postsparbanken ett ständigt arbete på förenklandet av arbetsformerna inom verket i syfte att bespara arbetskrafter och minska den mycket stora och kostsamma pappersförbrukningen. Med det slutliga utformandet av dessa förändringar äro de så kallade postsparbankskommitterade för närvarande sysselsatta. Åtskilligt har i detta avseende gjorts och mera kan göras, men det är av vikt att härvid framgå med en viss varsamhet, så att den erforderliga redan och kontrollen icke eftersättes.

Arbetet på höjandet av postsparbankens inkomster har särskilt inriktats på att göra postsparbanken mera känd, gouterad och anlitad av allmänheten. I sådant avseende har proceduren med uttagning av insatta medel väsentligen förenklats, varjämte verksamheten för spridande av upplysning rörande postsparbanken stegrats, detta så mycket nödvändigare som postsparbanken på senare tiden har att utstå en hård konkurrens med andra sparbanksinrättningar.

Av de åtgärder, som sålunda vidtagits eller äro i görningen, får man ej vänta några snabba resultat i avseende å förbättringen av postsparbankens ekonomi. Ett kraftigare verkande medel är utan tvivel en utvidgad befogenhet för styrelsen i avseende å medelsplaceringen. Ursprungligen fingo de insatta medlen endast placeras i obligationer, utfärdade av svenska staten eller av Sveriges allmänna hypoteksbank. Detta var ett grundfel i själva organisationen, ett fel vars följder postsparbanken får dragas med under en lång följd av år framåt. Orsaken till postsparbankens svaga ekonomiska ställning är nämligen framför allt att söka däri, att styrelsen tidigare, då räntan å penningemarknaden var i allmänhet låg, i följd av sin mycket begränsade rätt i avseende å medelsplaceringen nödgades fastlåsa det mesta av vad som inflöt i, efter nutidens förhållande, mycket ofördelaktiga engagement, vilkas avveckling endast försiggår med stor långsamhet. Sålunda innehar postsparbanken en post allmänna hypoteksbankens 4-procentobligationer av 1878 å nom. 11,426,400 kronor, inköpta till överkurs. Årliga ränteavkastningen å denna post förslår ej till täckande av inlåningsräntan, än mindre till bidrag till verkets förvaltningskostnader. Som slutbetalningstiden för dessa obligationer är 1959 och de under nuvarande ränteförhållanden amorteras genom uppköp, får postsparbanken ännu i bortåt 40 år dragas med denna tyngande last. Detta är endast ett exempel.

Efterhand utvidgades emellertid styrelsens befogenhet i avseende på medelsplaceringen. Sålunda fick styrelsen exempelvis rätt att utlämna lån åt kommuner. Men ej heller denna penningeplacering har varit för postsparbanken lycklig. Sålunda utlämnades på sin tid åt kommuner 30- å 40-åriga amorteringslån mot en ränta av ända ned till 3.6 procent. Som en stor del av dessa lån äro ouppsägbara, får postsparbanken använda icke ringa del av sina inkomster för att täcka skillnaden mellan inlåningsräntan och ränteavkastningen å dessa lån.

Postsparbanken torde, vad medelsplaceringen angår, hava på sin tid organiserats efter förebilden av då existerande offentliga pensionskassor. En sådan kassa kan vara tämligen oberörd av växlingarna å den allmänna penningemarknaden. Den har sina någorlunda beräkneliga inkomster och utgifter, vilka inflyta resp. utgå oberoende av rådande ränteförhållanden. Pensionerna utgå med på förhand bestämda belopp, oberoende av penningevärdets höjning eller sänkning. Befinnas pensionerna för små, hjälpes saken genom en påbjuden höjning av pensionsavgifterna eller genom att det allmänna träder emellan. En helt annan ställning har postsparbanken. Dess inlåningsränta måste någorlunda anpassas efter räntan å den allmänna penningemarknaden, eljest bryr sig ingen om att göra insättningar, och postsparbanken självdör. Men härav följer att även räntan å de av postsparbanken placerade medlen måste anpassas efter den växlande allmänna räntan. Postsparbanken måste korteligen hava förmåga av smidigare anpassning efter de ekonomiska växlingarna än kassor av nyssnämnda art. Den måste skötas mera affärs- eller bankmässigt.

En förutsättning härför är, att postsparbankens styrelse får friare händer i avseende å dispositionen av postsparbankens medel.

De nu gällande bestämmelserna angående placeringen av postsparbanksmedel äro meddelade i § 18 av nådiga förordningen angående en postsparbank för riket den 22 juni 1883 sådan denna lyder enligt nådiga förordningen den 11 juni 1915.

Mom. 2 i denna § har följande lydelse:

För så stor del av dessa medel, som postsparbankens styrelse anser icke behöva på sådant sätt hållas omedelbart tillgänglig för att möta uppsägning av medel, vilka i postsparbanken innestå, skola för postsparbankens räkning av styrelsen inköpas räntebärande obligationer, utfärdade antingen av svenska staten eller av Sveriges allmänna hypoteksbank eller av konungariket Sveriges stads hypotekskassa eller av kommun inom riket för lån, till vars upptagande Konungens tillstånd blivit meddelat, eller ock av bolag eller inrättning, såvida i sistnämnda fall kommun

med Konungens tillstånd iklätt sig betalningsansvar såsom för egen skuld för såväl kapital som ränta,

dock med rätt för postsparbankens styrelse att göra de postsparbankens medel, om vilka i detta mom. är fråga, fruktbärande,

dels intill högst en fjärdedel genom utlåning mot skuldebrev till kommun inom riket, därest tillåtelse till lånets upptagande blivit kommunen av Konungen meddelad, eller till centralkassa för jordbrukskredit, som i enlighet med bestämmelser, vilka Konungen meddelar, vunnit godkännande från det allmännas sida,

dels ock, jämväl intill högst en fjärdedel, genom utlåning på högst sex månaders uppsägning mot skuldebrev med säkerhet av sådan in-teckning i fast egendom inom riket, som med hänsyn till läge, ytinnehåll, brandförsäkring och avkastning prövas innebära fullgod säkerhet, eller genom insättning på depositions- eller annan räkning hos enskild bankinrättning, vars bolagsordning blivit av Konungen fastställd samt vars grund- och reservfonder uppgå till ett sammanlagt belopp av minst fem miljoner kronor.

Jämföras dessa bestämmelser med motsvarande bestämmelser för andra statens eller under statens kontroll stående penningeinstitut, befinnes det exempelvis, att postsparbanken väl har rätt att inköpa obligationer utfärdade av staten, men ej obligationer garanterade av staten; postsparbanken har vidare ej rätt att inköpa industriobligationer, ej heller att utlämna lån mot säkerhet av sådana obligationer, som postsparbanken eljest har rätt att inköpa; o. s. v. Det lider intet tvivel, att, om icke nu antydda hinder förefunnits i avseende å medelsplaceringen, postsparbankens ställning skulle under kristiden varit åtskilligt starkare än nu varit fallet.

I en till postsparbanksstyrelsen överlämnad utredning yttra ovan omnämnda postsparbankskommitterade bland annat följande:

'Såsom kommitterade nyss antytt, finna kommitterade det vara av behovet påkallat att åt postsparbanksstyrelsen gives större rörelsefrihet vid valet av de värdeobjekt, som må vid placering av postsparbankens medel förvärfvas, än nu gällande föreskrifter i ämnet tillåta. Konkurrensen å fond- och lånemarknaden om fullgoda valutor har under senare år blivit allt skarpare, sedan nya allmänna fonder bildats och alltjämt kraftigt utvecklas. De regler, som av Kungl. Maj:t fastställts för förvaltningen av dessa nybildade fonder eller som under senare år utfärdats för äldre, under viss statskontroll stående penningeförvaltande institutioner, lämna betydligt större frihet vid medelsplaceringar. Härav har blivit en följd, att postsparbanken ofta vid valet mellan de valutor, som vid förefallande placeringsbehov stått till buds, fått åtnöja sig med över-

tagande av sådana, som medfört lägre ränteavkastning än de, som kunnat förvärfvas av andra med postsparbanken jämförliga institutioner. Och, vad beträffar de enskilda sparbankerna, så är ju dessas rörelsefrihet i omhandlade hänseende i det närmaste obegränsad. Då nu postsparbankens ekonomiska ställning är sådan, att densamma oavvisligen kräver tillvaratagande av varje möjlighet, som, med bibehållen omsorg om bankens skyddande mot förlust, kan lända till ökning av den rena affärsvinsten på rörelsen, måste ock medelsplaceringens ledande efter mera affärsmässiga grunder anses vara ett nödvändigt steg i rätt riktning, även om de goda verkningar, som kunna förväntas därav, icke böra överskattas och icke bliva så omedelbart franträdande.'

Vidare yttra kommitterade:

'Då det kan tänkas, att helt nya värdeobjekt kunna framträda i lånemarknaden, vilkas förvärfvande för postsparbankens räkning skulle ställa sig förmånligt, eller att i avseende å hithörande förhållanden andra ganska väsentliga förändringar kunna på kort tid inträffa, och en snar förändring av de för postsparbanken gällande placeringsföreskrifterna på grund härav alltså bliva önskvärd, samt då vidare ifrågasvarande föreskrifter torde böra kompletteras med vissa mera detaljerade bestämmelser angående medelsplaceringens handhavande och lånekundernas förpliktelser och rättigheter gent mot postsparbanken, anse kommitterade mest lämpligt vara, att — i stället för angivande i postsparbanksförordningen av hithörande föreskrifter — samtliga bestämmelser i ämnet innefattas i ett särskilt av Kungl. Maj:t utfärdat utlåningsreglemente. Ett ytterligare stöd för den åsikten, att hithörande förhållanden kunna och lämpligen böra avgöras av Kungl. Maj:t utan riksdagens hörande, finna kommitterade däri att en annan i postsparbankens ekonomi och verksamhet djupt ingripande faktor, nämligen räntefoten å de medel som insätts, bestämmes av Kungl. Maj:t.'

På grund av vad kommitterade sålunda och eljest anfört, föreslå de, att nyss nämnda § 18 i postsparbanksförordningen skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 18.

'De i postsparbanken inflytande medel förvaltas i enlighet med bestämmelser, som av Kungl. Maj:t utfärdas».

Samtidigt med avgivande av detta förslag hava nämnda kommitterade avgivit förslag till reglemente angående sättet för förvaltningen av de i postsparbanken inflytande medel, avsett att av Kungl. Maj:t ut-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 1 saml. 149 häft. (Nr 408.) 2

färdas under förutsättning av bifall till den föreslagna ändringen i postsparbanksförordningen.

I detta reglemente föreslås bland annat följande bestämmelser.

§ 2.

Mom. 1. De i postsparbanken inflytande medel, som icke erfordras för löpande utgifters bestridande, insätts i riksbanken.

Mom. 2. Den del av dessa medel, som postsparbankens styrelse anser icke behöva på sådant sätt hållas omedelbart tillgänglig för att möta uppsägning av medel, vilka innestå i postsparbanken, äger styrelsen att på följande sätt göra fruktbara:

a) genom inköp av räntebärande obligationer

1) utfärdande eller garanterade av svenska staten,

2) utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank eller konungariket Sveriges stadshypotekskassa,

3) utfärdade eller garanterade av landsting, kommun eller municipalsamhälle inom riket för län, till vars upptagande Kungl. Maj:ts tillstånd blivit meddelat, eller ock

4) utfärdade av sådant allmänt eller enskilt verk, bolag eller inrättning, som har av Kungl. Maj:t fastställt reglemente, eller vilket blivit i enlighet med gällande lag om aktiebolag registrerat och vilket åtnjuter allmänt förtroende;

b) genom utlämnande av län

1) till landsting, kommun, municipalsamhälle, väghållningsskyldige eller tingshusbyggnadsskyldige inom riket, därest tillåtelse till lånets upptagande blivit av Kungl. Maj:t meddelat, eller till centralkassa för jordbrukskredit, som i enlighet med bestämmelser, vilka Kungl. Maj:t meddelar, vunnit godkännande från det allmännas sida,

2) mot hypotek av sådana obligationer, som här ovan under a) omförmälas,

3) mot säkerhet av inteckning i sådan fast egendom inom riket, som, med hänsyn till läge, yttnehåll, brandförsäkring och avkastning, prövas innebära fullgod säkerhet;

c) genom insättning på depositions- eller annan räkning i enskild bankinrättning, vars bolagsordning blivit av Kungl. Maj:t fastställd samt vars grund- och reservfonder uppgå till sammanlagt belopp av minst fem miljoner kronor.

Mom. 3. Styrelsen må även, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall lämnat medgivande, utlämna län mot annan fullgod säkerhet

än ovan är nämnd; dock att sammanlagda beloppet av sådana lån ej må överstiga en tjugondel av insättarnas behållning enligt senaste bokslut.

Såvitt de sålunda föreslagna bestämmelserna avse utvidgning av postsparbanksstyrelsens befogenhet i avseende å medelsplaceringen, kan styrelsen ansluta sig till dem, utan att dock nu närmare ingå på förslaget detaljer. Vad som för styrelsen nu närmast är av vikt, det är att få den av postsparbankskommitterade föreslagna ändringen i § 18 av postsparbanksförordningen genomförd.

Bemälda kommitterade hava vidare föreslagit utverkande av ändring av den i § 7 mom. 3 av postsparbanksförordningen inrymda bestämmelsen om det maximibelopp för insättningar i postsparbanken, varå ränta gottgöres.

I detta avseende anföra kommitterade:

'Ett gynnsammare förhållande än nu äger rum mellan postsparbankens inkomster och driftkostnader skulle otvivelaktigt kunna vinnas genom en höjning av maximibeloppet för insättningar, varå ränta gottgöres. Ifrågavarande maximibelopp är genom nådiga kungörelsen den 15 maj 1891 bestämt till 2,000 kronor på en och samma motbok.

Medelvärdet av en sparbanksbok utgjorde vid 1917 års utgång de enskilda sparbankerna 695 kronor och i postsparbanken 104 kronor. Medelbeloppet av insättningar i postsparbanken utgjorde år 1917 31 kronor 44 öre och år 1918 35 kronor 62 öre. Att detta medelbelopp är avsevärt lägre än samma medelbelopp inom de enskilda sparbankerna framgår tydligt av nyssberörda uppgifter angående förhållandet mellan medelvärdena av delägarnas behållning. Givet är att denna omständighet till stor del förklarar de med postsparbanksrörelsen förenade dryga driftkostnaderna, ty kostnaden för emottagning, redovisning och bokföring m. m. av ett insatt belopp å 1 krona bliver i stort sett densamma som för en insättning å 1,000 kronor, medan bankens räntevinst bliver 1,000 gånger större på den senare insättningen än på den förra. Postsparbanken har ansett det vara av stor vikt såsom ett led i sin verksamhet att genom tillvaratagande av i främsta rummet de smärre besparingarna söka uppamma och sprida sparsamhetens dygd särskilt hos det uppväxande släktet, och någon ändring i denna verksamhetsprincip vilja kommitterade ingalunda föreslå, men med hänsyn till den ogynnsamma inverkan på bankens ekonomi, som denna strävan har till följd, finna kommitterade det nödigt att denna verkan neutraliseras, i den mån ske kan, genom höjning av maximibeloppet för insättning, varå ränta av postsparbanken betalas. Enligt vad kommitterade erfarit skulle ock

en sådan åtgärd hälsas med rätt allmän tillfredsställelse från kundkretsens sida, särskilt å orter, där enskild sparbanksrörelse icke bedrivs eller icke är tillgänglig i samma utsträckning som postsparbanken. I nuvarande tider med starkt stegrade arbetsförtjänster har nämligen gällande maximigräns visat sig vara allt för snäv. Det har i sådant hänseende exempelvis framhållits, att från personer tillhörande den med storsjöfiske arbetande befolkningen, ej sällan begäres att få på en gång insätta 1,000 kronor och däröver. Under sådana förhållanden är den nuvarande maximigränsen snart nådd, varigenom ytterligare insättningar i postsparbanken för vederbörande förhindras, givetvis till stor olägenhet å orter, där postsparbanken är den enda tillgängliga sparinstalten, men eljest jämväl för personer, vilka med hänsyn till de särskilda fördelar, som stå postsparbankens insättare till buds, föredraga denna sparinställning framför andra'.

Rörande förhållandena vid de enskilda sparbankerna meddela kommitterade följande upplysningar, hämtade ur den av statistiska centralbyrån utgivna 'allmän sparbanksstatistik år 1917'.

De flesta sparbanker hade högsta beloppet av en insättares tillgodohavande, varå ränta gottgöres, bestämt i reglementet. I ett stort antal sparbankers reglementen hade åt styrelsen uttryckligen medgivits rätt att bevilja räntegottgörelse även för belopp överskjutande det i reglementet angivna, varvid i sammanhang därmed i några sparbanker ett eventuellt nytt insättningsmaximum stadgats. Även de sparbanker, vilkas reglementen ej inrymde någon sådan rätt för styrelsen, syntes i allmänhet gottskriva sina insättare full ränta för belopp överstigande det fastställda maximibeloppet. Så gott som undantagslöst brukade detta vara fallet i fråga om förmyndaremedel, allmänna och enskilda kassor, fonder och dylika medel, ävensom i fråga om äldre insättares tillgodohavanden men även i fråga om övriga enskildas medel vore samma praxis rådande, då svårighet ej mötte att på ett tillfredsställande sätt göra medlen räntebärande. De ändringar, som under redogörelseåret i några sparbanker genomförts i fråga om högsta räntebärande beloppet utvisade såsom vanligt under senare år en tendens till höjning av ifrågavarande belopp. Oftast förekommande maximibelopp under år 1917 vore 2,000 kronor (i 43 sparbanker), 3,000 kronor (i 42 sparbanker), 5,000 kronor (i 137 sparbanker) samt 10,000 kronor (i 112 sparbanker, av vilka 24 i Kristianstads och lika många i Malmöhus län). Högre maximibelopp vore icke ovanliga i de båda skånska länen samt förekomme dessutom i Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Göteborgs och Bohus,

Alvsborgs och Norrbottens län. I Kristianstads län gottgjorde tre sparbanker ränta å behållningar uppgående ända till 50,000 kronor.

Med avscende å vad sålunda anförts och med hänsyn jämväl till penningens minskade värde anse kommitterade en förhöjning av det för postsparbanken i nu nämnda hänseende fastställda maximibeloppet från nuvarande 2,000 kronor till åtminstone 5,000 kronor vara nödig.

Av från olika delar av landet ingångna klagomål och framställningar har styrelsen fått den bestämda uppfattningen, att gällande maximigräns för insättningar är med hänsyn till nu rådande förhållanden alltför snäv och ett verkligt hinder för en stor del av bankens kundkrets och för bankens utveckling. Med hänsyn härtill ävensom till den gynnsamma inverkan på bankens ekonomi, en förändring i föreslagen riktning otvivelaktigt komme att medföra, finner sig styrelsen böra biträda kommitterades här ovan uttalade mening.

På grund av vad sålunda anförts får styrelsen i underdånighet hemställa om vidtagande snarast möjligt av nödiga åtgärder för att § 18 samt § 7 mom. 3 i nådiga förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket erhålla följande ändrade lydelse:

§ 18.

De i postsparbanken inflytande medel förvaltas i enlighet med bestämmelser, som av Kungl. Maj:t utfärdas.

§ 7.

— — — — —
 Mom. 3. På en och samma motbok gottgöres icke ränta för högre belopp än 5,000 kronor.»

Vad styrelsen för postsparbanken anført och föreslagit såväl i fråga om höjning av det belopp, varå ränta å en och samma motbok må gottgöras, som i fråga om ändrade föreskrifter beträffande förvaltningen av de i postsparbanken inflytande medel, giver icke anledning till någon erinran från min sida. Jag tillstyrker därför, att föreskrifter i av styrelsen föreslagen riktning måtte varda antagna.

*Departements-
chefen.*

Såsom postsparbankskommitterade framhållit lärer i händelse av bifall till förslaget om ändrade föreskrifter rörande medelsförvaltningen, Kungl. Maj:t komma att utfärda ett särskilt utlåningsreglemente för postsparbanken. Jag anser mig i detta sammanhang endast böra erinra därom, att berörda reglemente bör träda i kraft samtidigt med den av mig tillstyrkta ändringen i förordningens § 18.

Då de nya bestämmelserna torde böra träda i kraft snarast möjligt, får jag till sist föreslå, att ikraftträdandet bestämmes till dagen efter den, då förordning i ämnet utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Efter att härefter hava uppläst ett inom departementet uppgjort förslag till förordning om ändrad lydelse av § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket hemställde departementschefen, att detsamma måtte få föreläggas riksdagen till antagande.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, bifalla; och skulle till riksdagen avlätas proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Lidholm.